

Asia: LVM/417/03/2013

Hallituksen esitysluonnos tieliikennelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikennesäännöistä kiinnostuneena ja työkseni autoa ajavana kansalaisena annan tässä lausunnon tieliikennelain esitysluonnoksesta. Yleisesti ottaen liikennesääntöjä tulisi muuttaa mahdollisimman harvoin ja vähän, koska muutosten omaksuminen on hidasta ja aiheuttaa usein sekaannusta. Keskityn kommentoimaan muutamaa mielestäni tärkeintä seikkaa, joita luonnoksesta olisi muutettava, tarkennettava tai vähintäänkin vielä tarkoin harkittava. Onneksi luonnos ei sisällä paljon suuria muutoksia nykyiseen lakiin, ja esitetyissä muutoksissa on joukossa toki hyviäkin, esimerkkinä polkupyörän takavalopakko pimeällä/hämärällä. Ledivalot ovat nykyään halpoja ja vähän virtaa kuluttavia, joten valon hankkiminen ja käyttö ei ole kenellekään vaikeaa.

Erityisiä polkupyöräkatuja ei pidä määritellä ja perustaa. Liikennesääntöjen tulisi olla mahdollisimman selkeät, mutta tällä uudistuksella päin vastoin luotaisiin taas yksi erikoinen poikkeustapaus lisää kävelykatujen, pihakatujen ym. sarjaan. Suurin osa ihmisistä ei koskaan opettele näitä erityissääntöjä. Täysin esteettömän kulun antaminen pyöräilijöille olisi myös kohtuuttoman vaativaa autoilijoille. Polkupyöräilijät, jotka harvoin tuntevat liikennesääntöjä riittävästi, oppisivat polkupyöräkadulla vaarallisia, ylimielisiä ajotapoja. Sama koskee myös pyöräilyä väärään suuntaan yksisuuntaisella kadulla, minkä sallimista liikennemerkein luonnoksessa esitetyllä tavalla tulee vielä harkita uudelleen. Jos se halutaan jollain tavalla sallia, se voidaan sallia kadun (autoilijoiden suunnasta katsoen) vasempaan reunaan selkeästi maalauksin erotetulla pyöräkaistalla.

Nykyiset polkupyöräilijän ja autoilijan keskinäiset väistämissäännöt ovat pääosin hyvät. Pyöräilijän on autoilijaa helpompi väistää ja monet pyöräilijät joka tapauksessa väistävät varmuuden vuoksi, joten pyöräilijän etuajo-oikeuksia olisi varaa vähentääkin. Esitetty uusi ”väistämisvelvollisuus pyöräilijän tienylityspaikassa” -liikennemerkki vain monimutkaistaisi asioita luoden taas yhden uudenlaisen järjestelyvariaation, eikä sitä pidä ottaa lakiin. Väistämisvelvollisuuksia voidaan tarvittaessa osoittaa ja selventää kärkikolmioin. Kärkikolmio on autoilijalle vaistomaisemmin erottuva kuin suojatien merkkiä muistuttava esitetty uusi merkki.

Laissa tulisi kuitenkin tarkemmin määritellä väistämisvelvollisuus sellaisessa nykyisen lain mukaan epäselvässä tilanteessa, jossa pyöräilijä ja autoilija molemmat kääntyvät toistensa eteen (kyseinen tilanne esiintyy usein pyöräilijän kääntyessä vasemmalle pyörätielle, joka on risteävän kadun hänestä katsoen vasemmassa reunassa, autoilijan ajaessa samaa reittiä vastakkaiseen suuntaan). Loogisinta olisi määritellä pyöräilijä väistämisvelvolliseksi, koska törmäyshetkellä hän tulee autoon nähden vasemmalta.

Automaattisen liikenteenvalvonnan kautta määrättävien liikennevirhemaksujen osoittaminen ajoneuvon omistajalle sälyttäisi omistajalle käännetyn todistustaakan, minkä vuoksi asiaa on harkittava erittäin kriittisesti.

Hätävilkkujen käyttö tulisi sallia paitsi luonnoksessa mainitussa tilanteessa, myös silloin kun se muusta syystä liikenteen varoittamiseksi on välttämätöntä.

”Nastarenkailla varustetulla moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ajo kielletty” -liikennemerkkiä ei pidä ottaa lakiin. Nastat luovat turvallisuutta niin paljon enemmän kuin haittoja, ja säästävät vähentämällä teiden talvikunnossapitotarpeita, että niiden käyttöä talvirengaskaudella ei tule Suomessa kieltää millään katusuoksilla. Nastat kehittyvät jatkuvasti vähemmän tietä kuluttaviksi. Renkaita ei voi vaihtaa noin vain saadakseen ajaa jollekin kadulle, jolla nastat on (tarpeettomasti) kielletty. (Tekninen kehitys tosin on ehkä tuomassa renkaiisiin sisäänvetäytyviä nastoja, jotka tekevät merkin entistäkin turhemmaksi.)

Joitakin vuosia sitten ”korkea päällysteen reuna” ja ”heikko tien reuna” -varoitukset yhdistettiin ”vaarallinen tien reuna” -merkiksi. Ne pitäisi lakia nyt uudistettaessa erottaa takaisin entiselleen, koska merkeillä on osittain omat käyttötarkoituksensa. ”Korkea päällysteen reuna” -merkkiä voidaan käyttää myös kun korkeusero on kaistojen välillä, esimerkiksi päällystystyömailla.

Viimeisenä, mutta erittäin tärkeänä asiana: Jalankulkijan heijastimenkäyttösuositus on säilytettävä laissa entisellään (tai vaihtoehtoisesti muutettava käyttämättä jättäminen rangaistavaksi pienimmällä liikennevirhemaksulla). Heijastimen käyttökehotusta ei missään tapauksessa saa poistaa laista. Autoilijan voi pimeässä olla lähes mahdotonta välttää törmäystä, ellei jalankulkijalla ole heijastinta, ja sen vuoksi on tärkeää, että autoilijalle voidaan onnettomuuden sattuessa lukea lieventäväksi asianhaaraksi, että jalankulkija on laiminlyönyt lainmukaisen heijastimenkäyttövelvollisuutensa. Myös onnettomuuksien ennaltaehkäisemiseksi on toki tärkeää kehottaa laissa heijastimen käyttöön. (Pyöräilykypärän suhteen se ei ole samalla tavalla tärkeää, koska kypärä ei varsinaisesti ehkäise onnettomuuksia.)

Mika Tapani Kulmala